

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, 01103, код ЄДРПОУ 40381452

РІШЕННЯ

22.06.2018

№ 1244

Київ

Про погодження проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про запобігання корупції" (із зауваженнями)

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України "Про запобігання корупції", вимог Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950, Національне агентство з питань запобігання корупції

ВИРІШИЛО:

1. Погодити проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про запобігання корупції", надісланого на погодження листом Міністерства юстиції України від 18 травня 2018 року № 19672/5583-4-18/11.2.1, із зауваженнями, що додаються.

2. Департаменту координації антикорупційної політики забезпечити направлення погодженого пунктом 1 цього рішення проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про запобігання корупції" із відповідним зауваженнями до Міністерства юстиції України.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національного агентства з питань запобігання корупції Серьогіна О.Ю.

Голова

О.А. Мангул

Згідно з чинним законодавством
відповідно до колегіального рішення
Національного агентства

Протокол № 30
засідання Національного агентства
від 22 червня 2018 року

Додаток
до рішення Національного агентства
з питань запобігання корупції
28 червня 2018 року № *1244*

ЗАУВАЖЕННЯ
Національного агентства з питань запобігання корупції
до проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих
актів України у зв'язку з прийняттям Закону України
"Про запобігання корупції"

Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) опрацювало проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про запобігання корупції" (далі – проект) і висловлює такі зауваження до його положень.

1. Підпунктом 1 пункту 1 розділу I проекту передбачається внесення низки змін до Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП), які дозволять привести положення КЗпП у відповідність до Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон).

Разом з цим вони не мають комплексного характеру з огляду на таке.

Відповідно до положень статей 29, 30 Закону одним зі шляхів врегулювання конфлікту інтересів особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи є звільнення такої особи із займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів.

Вказаний спосіб врегулювання конфлікту інтересів може бути застосований до будь-якої особи, яка займає посаду в тому чи іншому органі, підприємстві, установі, організації та на яку поширюються передбачені статтею 28 Закону вимоги щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Водночас, ані КЗпП, ані іншими законодавчими актами, які регулюють правовий статус та порядок діяльності того чи іншого державного органу, не передбачено такої підстави звільнення з посади (припинення служби), що ускладнює, а подекуди унеможлиблює практичну реалізацію положень статей 29, 30 Закону щодо звільнення осіб із займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів, тоді як проектом пропонується внести необхідну зміну лише до статті 84 Закону України "Про державну службу" (підпункт 9 пункту 50 розділу I проекту), якою визначаються підстави припинення державної служби.

У зв'язку з цим існує нагальна потреба щодо внесення аналогічних змін до КЗпП та інших законодавчих актів, які регулюють правовий статус та порядок діяльності того чи іншого державного органу.

2. Підпунктом 1 пункту 2 розділу I проекту пропонується внести зміни до статті 257 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), щоб привести термінологію, що використовується в її положеннях, у відповідність до положень Закону.

Національне агентство підтримує пропоновані проектом зміни до вказаної статті КУпАП, але вважає доцільним наголосити на такому.

Відповідно до частини другої статті 257 КУпАП з урахуванням пропонованих змін протокол про вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, разом з іншими матеріалами у *триденний строк* з моменту його складення надсилається до місцевого загального суду за місцем вчинення корупційного правопорушення.

Зазначений строк направлення протоколу про адміністративне правопорушення до суду у випадку складення його уповноваженими особами Національного агентства об'єктивно не може бути дотриманий.

Відповідно до частини третьої статті 12 Закону протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, направляється до суду згідно з рішенням Національного агентства.

Основною формою роботи Національного агентства є засідання, що проводяться не рідше одного разу на тиждень. Рішення Національного агентства приймаються більшістю голосів від його загального складу (частина перша статті 8 Закону).

Таким чином, у разі непроведення засідання Національного агентства протягом трьох днів з моменту складення протоколу або відсутності кворуму, протокол про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, не може бути направлений до суду, що фактично унеможливить притягнення до відповідальності особи.

До того ж доставлення протоколу про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, до Національного агентства з будь-якого регіону України, прийняття щодо нього рішення Національним агентством та направлення протоколу з матеріалами до суду за місцем вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, у триденний строк об'єктивно є неможливим.

Більше того, положення частини другої статті 254 КУпАП передбачають, що при вчиненні будь-якого адміністративного правопорушення протокол про адміністративне правопорушення, у разі його оформлення, складається не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення особи, яка вчинила правопорушення, у двох примірниках, один із яких під розписку вручається особі, яка притягається до адміністративної відповідальності.

Вказані положення норм КУпАП фактично призводитимуть до безкарності осіб, які вчиняють не лише пов'язані з корупцією правопорушення, а й будь-які інші адміністративні правопорушення, які посягають на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління.

У зв'язку з викладеним пропонуємо передбачити у пункті 2 розділу I проекту такі додаткові зміни до КУпАП:

у частині другій статті 254 слова "не пізніше двадцяти чотирьох годин з моменту виявлення особи, яка вчинила правопорушення," виключити, а після слова "вручається" доповнити словом "(надсилається)";

частину другу статті 257 виключити.

3. Проектом пропонується, зокрема, внести зміни до Законів України "Про Службу безпеки України", "Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб", "Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України", "Про дипломатичну службу", "Про Державну прикордонну службу України", "Про Державну кримінально-виконавчу службу України", "Про військовий обов'язок і військову службу", "Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України", "Про Національне антикорупційне бюро України" (пункти 7, 14, 18, 22, 25, 28, 30, 42, 44 розділу I проекту) в частині виключення положень щодо врегулювання конфлікту інтересів у посадових, службових осіб, діяльність яких вони регулюють.

Необхідно зазначити, що відповідно до частини сьомої статті 28 Закону закони та інші нормативно-правові акти, що визначають повноваження державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, порядок надання окремих видів державних послуг та провадження інших видів діяльності, пов'язаних із виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, *мають передбачати порядок та шляхи врегулювання конфлікту інтересів службових осіб, діяльність яких вони регулюють.*

У зв'язку з цим вважаємо, що загальні положення про врегулювання конфлікту інтересів у посадових і службових осіб, які дублюють положення Закону, можуть бути виключені з положень вказаних Законів лише з одночасним визначенням особливостей врегулювання такого конфлікту з урахуванням специфіки діяльності тих чи інших посадових і службових осіб, та/або органу, в якому вони працюють (проходять службу).

4. Відповідно до частин п'ятої та сьомої статті 19 Закону України "Про Службу безпеки України" в редакції пункту 7 розділу I проекту особи, які претендують на службу в органах Служби безпеки України, до призначення на відповідну посаду *подають за місцем майбутньої служби* декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – декларація), за минулий рік, у порядку, встановленому Законом, а співробітники-військовослужбовці, посадові та службові особи Служби безпеки України зобов'язані подавати щороку до 1 квітня *за місцем служби* декларацію за минулий рік в порядку, встановленому Законом.

Однак вимоги щодо подання особою декларації саме за місцем служби (майбутньої служби) не узгоджуються з положеннями статті 45 Закону, яка передбачає необхідність подання декларації відповідними суб'єктами шляхом заповнення її на офіційному веб-сайті Національного агентства.

При цьому особливий порядок подання декларацій згідно із Законом встановлений лише для вичерпної категорії осіб (стаття 52¹ Закону).

Аналогічні по суті зауваження стосуються й інших пропонованих проектом змін до частини четвертої статті 5 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України", частин третьої та четвертої статті 16 Закону України "Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб", статті 25 Закону України "Про статус народного депутата України", частин четвертої та п'ятої статті 9 Закону України "Про дипломатичну службу", частин сьомої та восьмої статті 14 Закону України "Про Державну кримінально-виконавчу службу України", частини другої статті 205 Регламенту Верховної Ради України, частини третьої статі 7 та частини третьої статі 8 Закону України "Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим", пункту 4 частини п'ятої статей 8, 9 Закону України "Про Кабінет Міністрів України", пункту 10 частини першої статті 30 Закону України "Про прокуратуру", пункту 5 частини першої статті 54 Закону України "Про Національну поліцію" (пункти 13, 14, 20, 22, 28, 33, 36, 40, 47, 48 розділу I проекту).

5. Підпунктом 2 пункту 15 розділу I проекту пропонується викласти в новій редакції статтю 12 Закону України "Про місцеві державні адміністрації", згідно з частиною першою якої на посади в місцеві державні адміністрації призначаються громадяни України, які мають відповідну освіту і професійну підготовку, володіють державною мовою, регіональними мовами або мовами меншин в обсягах, достатніх для виконання службових обов'язків відповідно до вимог статті 11 Закону України "Про засади державної мовної політики".

У зв'язку з цим варто звернути увагу, що Конституційний Суд України рішенням від 28 лютого 2018 року № 2-р/2018 визнав Закон України "Про засади державної мовної політики" таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним).

6. Пунктом 26 розділу I проекту пропонується внести зміни до статті 5 Закону України "Про Державну спеціальну службу транспорту", проте їх підготовлено без урахування змін, які були внесені до її положень ще у грудні 2017 року Законом України "Про внесення змін до Закону України "Про Державну спеціальну службу транспорту" щодо статусу Державної спеціальної служби транспорту".

7. До статті 55 Закону України "Про прокуратуру" (підпункт 8 пункту 47 розділу I проекту) пропонується внести зміни, які мають технічний характер (заміна слова "безпосереднє" словом "пряме" в аспекті підпорядкування).

Разом з цим положення цієї статті вказаного Закону потребують більш ґрунтовного перегляду. Згідно з її положеннями прокурор, щодо якого наявні обставини безпосереднього підпорядкування близькій особі, звільняється з посади особою, уповноваженою цим Законом приймати рішення про звільнення прокурора, за поданням Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів за наявності однієї з таких підстав:

протягом п'ятнадцяти днів з дня виникнення таких обставин прокурором чи близькою йому особою не вжито заходів щодо добровільного усунення обставин безпосереднього підпорядкування;

прокурор чи близька йому особа не були протягом тридцяти днів із дня виникнення таких обставин переведені в установленому порядку на іншу посаду, що виключає безпосереднє підпорядкування, або не надали згоду на таке переведення.

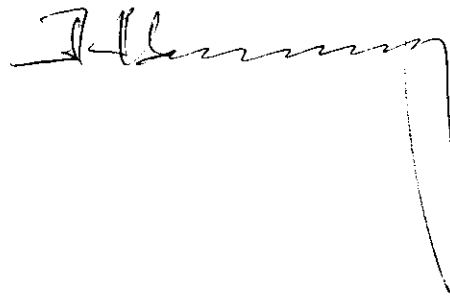
Таким чином, підставою для звільнення прокурора буде невжиття прокурором чи близькою йому особою заходів щодо добровільного усунення обставин безпосереднього підпорядкування протягом п'ятнадцяти днів з дня виникнення таких обставин.

Проте звільнення прокурора за цієї підстави буде передчасним, адже звільнення особи у зв'язку з її прямим підпорядкуванням близькій особі здійснюється виключно за умови неможливості переведення особи, яка перебуває у підпорядкуванні (частина друга статті 27 Закону).

У зв'язку з цим положення статті 55 Закону України "Про прокуратуру" потребують приведення у відповідність до положень статі 27 Закону.

Враховуючи викладене, проект потребує доопрацювання з урахуванням висловлених зауважень.

Голова Національного агентства

О.А. Мангул

органу, на посаду в якому вони претендують, про працюючих у такому органі близьких осіб.”;

7) частину п'яту статті 32 виключити;

8) частину шосту статті 72 викласти в такій редакції:

“6. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків у разі вчинення ним корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, здійснюється у порядку, визначеному Законом України “Про запобігання корупції”.”;

9) у статті 84:

у частині першій:

пункти 3 – 4 викласти в такій редакції:

“3) набрання законної сили рішенням суду щодо позбавлення права обіймати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави, або місцевого самоврядування;

4) набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо державного службовця за вчинення умисного злочину;”;

доповнити частину пунктом 6 такого змісту:

“6) наявність у державного службовця реального чи потенційного конфлікту інтересів, який має постійний характер і не може бути врегульований в інший спосіб.”.

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Голова
Верховної Ради України

Мангул О.А.

